

Univerza v Mariboru

Pravna fakulteta

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

ERASMUS+
JEAN MONNET KATEDRA ZA ENERGETSKO PRAVO IN POLITIKO:
REGULACIJA ENERGETSKEGA TRGA, KONKURENCA IN KLIMATSKE SPREMEMBE

OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE V PRAKSI SODIŠČA EVROPSKE UNIJE

IZR. PROF. DR. ALEŠ FERČIČ
ales.fercic@um.si

UVOD [1]

[potencial obnovljivih virov energije]

- Obnovljivim virom energije se prevladujoče pripisujejo naslednje prednosti ali pozitivne lastnosti:
  - > zmanjšanje uporabe fosilnih energentov in posledično zmanjšanje izpusta plinov, ki prispevajo k podnebnim spremembam
  - > povečanje zanesljivosti oskrbe z energijo
  - > krepitev okoljske, socialne in gospodarske kohezije
  - > prispevek h gospodarski rasti
  - > spodbujanje inovacij in tehnično-tehnološkega razvoja
  - > ostalo.
- Čeprav je uporaba obnovljivih virov energije okolju bolj prijazna kot fosilnimi viri energije, na današnji stopnji razvoja ne moremo kredibilno govoriti o njihovi popolni okoljski nevtralnosti.

UVOD [2]

[kronološki pregled temeljnih predpisov o OVE]

- Kronološki pregled temeljnih predpisov Evropske unije na področju pospeševanja uporabe obnovljivih virov energije:
  - > Direktiva 2001/77/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o spodbujanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije na notranjem trgu z električno energijo, Ur. l. EU, L 283, 27. 10. 2001, str. 33–40
    - veljavna do 31. 12. 2011
  - > Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2003/30/ES z dne 8. maja 2003 o pospeševanju rabe biogoriv in drugih obnovljivih goriv v sektorju prevoza, Ur. l. EU, L 123, 17. 5. 2003, str. 42–46
    - veljavna do 31. 12. 2011
  - > Direktiva 2009/28/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov, spremembi in poznejši razveljavitvi Direktiv 2001/77/ES in 2003/30/ES, Ur. l. EU, L 140, 5. 6. 2009, str. 16–62
    - spremenjena in dopolnjena z:
      - ~ Direktivo Sveta 2013/18/EU [...], Ur. l. EU, L 158, 10. 6. 2013, str. 230–230
      - ~ Direktivo (EU) 2015/1513 [...], Ur. l. EU, L 239, 15. 9. 2015, str. 1–29
    - veljavna do 1. 7. 2021
      - ~ razveljavljena z Direktivo (EU) 2018/2001, Ur. l. EU, L 328, 21. 12. 2018, str. 82–209.

UVOD [3]

[kronološki pregled temeljnih predpisov o OVE]

- > Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov
Ur. l. EU, L 328, 21. 12. 2018, str. 82–209
- rok za prenos direktive v pravne sisteme držav članic je 30. 6. 2021.

SODNA PRAKSA SEU [1]

[zadeva C-2/10]

- Zadeva C-2/10, Azienda Agro-Zootecnica Franchini sarl and Eolica di Altamura Srl v Regione Puglia, ECLI:EU:C:2011:502
  - > spor podjetij in regije Puglia zaradi zavrnitev izdaje dovoljenja za postavitve vetrnih generatorjev, ki niso namenjeni lastni porabi, na zemljiščih na območju nacionalnega parka Alta Murgia, ki je varovano območje, opredeljeno kot območje, pomembno za Skupnost, in kot območje posebnega varstva, ter je del evropskega ekološkega omrežja Natura 2000, čeprav ni bila opravljena presoja okoljskih vplivov projekta na območje načrtovanega posega
    - kolizija ciljev, OVE vs. habitati (biotska raznovrstnost) in varstvo ptic?
    - nacionalna ureditev, ki določa samodejno zavrnitev vsakega načrta ali projekta za novo vetrno elektrarno na katerem od območij znotraj Nature 2000 (ne določa pa tega za vse elektrarne), in to ne da bi bila opravljena presoja okoljskih vplivov načrta ali projekta na konkretno območje, je strožja od varstva po direktivah.
  - > D 92/43/EGS, D 79/409/EGS in D 2009/28/ES je treba razlagati tako, da ne nasprotujejo ureditvi, ki prepoveduje postavitve vetrnih generatorjev, ki niso namenjeni lastni porabi, na območjih, ki spadajo v omrežje Natura 2000, brez vsakršne predhodne presoje okoljskih vplivov projekta na območje načrtovanega posega, pod pogojem, da se spoštujeta načelo prepovedi diskriminacije in načelo sorazmernosti.

SODNA PRAKSA SEU [2]

[zadeva C-2/10]

- Zadeva C-2/10 nakazuje stališče SEU, da čl. 193 PDEU omogoča državam članicam, da določijo strožjo zaščito na področju Nature 2000, kot je na primer prepoved vetrnih elektrarn.

SODNA PRAKSA SEU [3]

[zadeva C-262/12]

- Zadeva C-262/12, Association Vent De Colère! Fédération nationale in drugi proti Ministre de l'Écologie, du Développement durable, des Transports et du Logement in Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie, ECLI:EU:C:2013:851
  - > spor podjetij in fizičnih oseb ter dvema ministrstvom zaradi odločitve o obstoju državne pomoči v obliki mehanizma za odkup električne energije, proizvedene v napravah, ki izkoriščajo mehansko energijo vetra,
    - obstoj posrednika, ki je oseba javnega prava pod nadzorom države, ki zbira plačila uporabnikov in jih v ustreznem obsegu kanalizira upravičenim podjetjem
    - višino plačila določa država, ki tudi sankcionira neplačilo
    - [...]
    - opomba: gre za mehanizem, ki je različen od mehanizma v zadevi PreussenElektra
  - > Čl. 107(1) PDEU je treba razlagati tako, da pomeni mehanizem popolnega nadomestila dodatnih stroškov, naloženih podjetjem zaradi obveznosti odkupa električne energije, pridobljene iz energije vetra, po višji ceni od tržne, ki ga financirajo vsi končni odjemalci električne energije na nacionalnem ozemlju in kakršen je ta iz obravnavanega zakona, ukrep iz državnih sredstev.

SODNA PRAKSA SEU [4]

[zadeva C-262/12]

- Zadeva C-262/12 nakazuje stališče SEU, da sledi argumentaciji v zadevi PreussenElektra.

SODNA PRAKSA SEU [5]

[zadeva C-573/12]

- Zadeva C-573/12, Ålands Vindkraft AB proti Energimyndigheten, ECLI:EU:C:2014:2037
  - > spor med podjetjem in sektorskim regulatorjem, ker je regulator zavrnil odobritev za pridobitev certifikatov za električno energijo za polje vetrnih elektrarn na Finskem, s katerim upravlja podjetje
    - regulator je prošnjo za dodelitev certifikatov zavrnil, ker naj bi bilo odobritev mogoče podeliti le napravam za proizvodnjo zelene električne energije, ki so na Švedskem
  - > Čl. [...] D 2009/28/ES je treba razlagati tako, da državi članici dopuščajo, da vzpostavi program podpore, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki določa dodelitev certifikatov, s katerimi se lahko trguje, proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov energije ob upoštevanju zgolj električne energije, ki se proizvede iz teh virov na območju te države, in ki za dobavitelje in nekatere uporabnike določa obveznost, da pristojnemu organu enkrat na leto vrnejo neko količino takih certifikatov, ki ustreza deležu njihove skupne dobavljene ali uporabljene količine električne energije.

[...]

SODNA PRAKSA SEU [6]

[zadeva C-573/12]

[...]

> Čl. 34 PDEU je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalnemu predpisu, kot je ta iz postopka v glavni stvari, ki določa dodelitev certifikatov, s katerimi se lahko trguje, proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov energije ob upoštevanju zgolj električne energije, ki se proizvede iz teh virov na območju zadevne države članice, in ki za dobavitelje in nekatere uporabnike določa obveznost, da pristojnemu organu enkrat na leto vrnejo neko količino takih certifikatov, ki ustreza deležu njihove skupne dobavljene ali porabljene količine električne energije, sicer morajo plačati posebno dajatev.

Nacionalno sodišče je pristojno, da ob upoštevanju vseh upoštevni elementov, med katerimi je med drugim lahko normativni okvir prava Unije, v katerega spada predpis iz postopka v glavni stvari, preveri, ali navedeni predpis z vidika njegovega ozemeljskega področja uporabe izpolnjuje zahteve, ki izhajajo iz načela pravne varnosti.

SODNA PRAKSA SEU [7]

[zadeva C-573/12]

- Zadeva C-573/12 nakazuje stališče SEU, da države članice niso zavezane podpirati proizvodnje energije iz obnovljivih virov v drugih državah Evropske unije.

SODNA PRAKSA SEU [8]

[zadeva C-549/15]

- Zadeva C-549/15, E.ON Biofor Sverige AB proti Statens energimyndighet, ECLI:EU:C:2017:490
  - > spor med podjetjem in nacionalno agencijo zaradi odločbe v zvezi s sistemom preverjanja trajnosti bioplina
    - agencija je od podjetja zahtevala, naj spremeni sistem preverjanja trajnosti bioplina, da bi se zagotovilo, da se masna bilanca doseže „na lokaciji z jasnimi mejami“, kot je določeno v predpisih agencije, posledica spoštovanja navedene odločbe pa je, da v Nemčiji proizvedenega bioplina, ki ga podjetje prek nemškega in danskega plinskega omrežja uvažna na Švedsko, ni mogoče vključiti v navedeni sistem preverjanja, ker navedeni omrežji ne moreta pomeniti take lokacije z jasnimi mejami, in ga zato po mnenju agencije ni mogoče opredeliti kot „trajnostnega“ v smislu zakona št. 598 in Direktive 2009/28
  - > Čl. 18(1) D 2009/28/ES je treba razlagati tako, da njegov cilj ni vzpostavitev obveznosti držav članic, da odobrijo uvoz bioplina, ki izpolnjuje trajnostna merila iz člena 17 te direktive in ki je namenjen uporabi kot biogorivo, prek medsebojno povezanih nacionalnih plinskih omrežij.

SODNA PRAKSA SEU [9]

[zadeva C-549/15]

[...]

Pri obravnavi drugega vprašanja se ni pokazal noben dejavnik, ki bi vplival na veljavnost čl. 18(1) D 2009/28.

Čl. 34 PDEU je treba razlagati tako, da nasprotuje odločbi, kakršna je ta iz postopka v glavni stvari, s katero namerava nacionalni organ izključiti možnost, da bi gospodarski subjekt lahko uporabljal sistem masne bilance v smislu čl. 18(1) D 2009/28 za trajnostni bioplin, prenesen prek medsebojno povezanih nacionalnih plinskih omrežij, na podlagi določbe, ki jo sprejme ta organ in v skladu s katero je tako masno bilanco treba doseči „na lokaciji z jasnimi mejami“, medtem ko navedeni organ priznava, da je mogoče na podlagi te določbe uporabljati sistem masne bilance za trajnostni plin, vnesen v nacionalno plinsko omrežje države članice, ki ji ta organ pripada.

SODNA PRAKSA SEU [10]

[zadeva C-4/16]

- Zadeva C-4/16, J. D. proti Prezes Urzędowi Regulacji Energetyki, ECLI:EU:C:2017:153
  - > spora med podjetjem in sektorskim regulatorjem zaradi zavrnjene odobritve podaljšanja koncesije za proizvodnjo električne energije v mali hidroelektrarni, ki stoji na kraju izpusta industrijskih odpadnih voda drugega obrata
  - > Pojem „energija iz obnovljivih virov“ iz [...] D 2009/28/ES je treba razlagati tako, da vključuje energijo, ki jo proizvede mala hidroelektrarna, ki ni niti črpalna hidroelektrarna niti pretočna elektrarna s funkcijo črpanja in ki stoji na kraju izpusta industrijskih odpadnih voda drugega obrata, ki je vodo najprej uporabil za svoje potrebe.

SODNA PRAKSA SEU [11]

[zadeva C-215/16]

- Zadeva C-215/16, Elecdey Carcelen SA in drugi proti Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha, ECLI:EU:C:2017:705
  - > spori med podjetji in samoupravno lokalno skupnostjo glede plačila dajatve, ki zadeva vetrne elektrarne, namenjene za proizvodnjo električne energije.
  - > D 2009/28/ES je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki določa pobiranje dajatve, ki zadeva vetrne elektrarne, namenjene za proizvodnjo električne energije.
- Čl. 4 D 2003/96/ES je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki določa pobiranje dajatve, ki zadeva vetrne elektrarne, namenjene proizvodnji električne energije, pridobljene z vetrom, ker s to dajatvijo niso obdavčeni energenti ali električna energija v smislu člena 1 in člena 2(1) in (2) te direktive, in zato ta dajatev ne spada na področje uporabe te direktive.
- Čl. 1(2) D 2008/118/ES je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, kot je ta v postopku v glavni stvari, ki določa pobiranje dajatve, ki zadeva vetrne elektrarne, namenjene proizvodnji električne energije, ker ta dajatev ni davek, ki se plača za porabo energentov ali električne energije in zato ne spada na področje uporabe te direktive.

SODNA PRAKSA SEU [12]

[zadeva C-215/16]

- Zadeva C-215/16 nakazuje stališče SEU, da pobiranje pristojbnine/javne dajatve, vezane na vetrne elektrarne, ni v nasprotju z D 2009/28/ES.

SODNA PRAKSA SEU [13]

[zadeva C-242/17]

- Zadeva C-242/17, Legatoria Editoriale Giovanni Olivotto (L.E.G.O.) SpA proti Gestore dei servizi energetici (GSE) SpA in drugim, ECLI:EU:C:2018:804
  - > spora podjetji in ministrstvi, ker niso bili predloženi trajnostni certifikati za tekoča biogoriva, ki so se uporabljala za obratovanje termoelektrarne družbe L.E.G.O., kar je povzročilo izključitev iz sheme spodbud za zelene certifikate, do katerih je bil upravičen ta obrat
  - > Čl. 18(7) je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki gospodarskim subjektom nalaga posebne obveznosti za certifikacijo trajnosti tekočih biogoriv, ki so drugačne in obširnejše od tistih, ki se izpolnijo s pristopom k prostovoljnemu sistemu certificiranja trajnosti, kakršen je sistem ISCC, ki je bil potrjen z navedenim izvedbenim sklepom, ki ga je Evropska komisija sprejela v skladu s členom 18(4) navedene direktive, ker je bil ta sistem potrjen le za pogonska biogoriva in ker se ti pogoji nanašajo le na tekoča biogoriva.

[...]

SODNA PRAKSA SEU [14]

[zadeva C-242/17]

[...]

Pravo Unije, zlasti čl. 34 PDEU in čl. 18(1) in (3) D 2009/28/ES, je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ki določa nacionalni sistem preverjanja trajnosti tekočih biogoriv, ki določa, da morajo vsi gospodarski subjekti, ki so posredniki v dobavni verigi proizvoda, čeprav gre za posrednike, ki tekočih biogoriv nimajo v fizični posesti, opraviti nekatere obveznosti certificiranja, obveščanja in informacij, ki izhajajo iz tega sistema.

SODNA PRAKSA SEU [15]

[zadeva C-242/17]

- Zadeva C-242/17 nakazuje stališče SEU, da posebni pogoji za certificiranje trajnostnosti biogoriva, različni in širši od tistih, ki so predvideni v prostovojnem sistemu certificiranja trajnostnosti, ne nasprotujejo Direktivi 2009/28/ES.

SODNA PRAKSA SEU [16]

[zadeve C-180, 286 in 287/18]

- Zadeve C-180, 286 in 287/18, Agreenergy Srl in Fusignano Due Srl proti Ministero dello Sviluppo Economico, ECLI:EU:C:2019:605
  - > spori podjetij in ministrstva, in sicer glede zakonitosti ministrske uredbe in pravice podjetij, da izkoristijo spodbujevalne tarife, ki so določene v prejšnji ministrski uredbi
  - > S pridržkom preveritev, ki jih mora ob upoštevanju vseh upoštevni elementov opraviti predložitveno sodišče, je treba člen 3(3)(a) D 2009/28/ES razlagati tako, da nasprotuje nacionalni ureditvi, kakršna je ta v postopkih v glavni stvari, ki državi članici omogoča, da predvidi zmanjšanje ali celo odpravo predhodno določenih spodbujevalnih tarif za energijo, ki jo proizvedejo sončne fotonapetostne elektrarne.

SODNA PRAKSA SEU [17]

[zadeve C-180, 286 in 287/18]

- Zadeve C-180, 286 in 287/18 nakazujejo stališče SEU, da nacionalni predpis, ki dopušča državi članici, da določi zmanjšanje ali ukinitvev prej določenih spodbujevalnih tarif za energijo, proizvedeno v fotonapetostnih solarnih napravah, ni v nasprotju z D 2009/28/ES.

SODNA PRAKSA SEU [18]

[višeče zadeve pred SEU]

- Zadeva C-727/17, Syndyk Masy Upadłości ECO-WIND Construction
  - > skladnost določitve minimalne oddaljenosti veterne elektrarne od objektov, ki so izključno ali deloma stanovanjski, tj. 10- kratnik velikosti naprave, vključno z premerom lopatic, skladna z D 2009/28/ES?
- Zadeva C-220/19, Promociones Oliva Park
  - > Je davek na vrednost proizvodnje električne energije v skladu z D 2009/28/ES?